

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 420—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in četrta do pira-
nika ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ro. opisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
ljubljanske št. 650 za naročitelja in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosu.-her. 7563.

Verski boj.

Brez vesti, brez ozira na neurejeno državo so nasprotniki krščanske kulture začeli boj, ki je najhujši in najstrastnejši vseh bojev, verski boj. Dalje časa nismo mogli verjeti, da bodo demokrati začeli verski boj v času, ko se temelji naše države še majo in celo naši najboljši prijatelji v inozemstvu skeptično opazujejo njen razvoj. Pripisovali smo demokratom več smisla za državo, kakor ga imajo. Danes ne moremo več upati na razsodnost demokratov, da se spametujejo. Sredi verskega boja s mol Zgodovina nas uči, da so verski boji pretresali urejene in močne države do dna, toda demokratije se iz zgodovine niso nič naučili. Bismarck, strupen sovražnik katoličanov, se je po kulturnem (verskem) boju v Nemčiji izrazil, da bi bili ta boji lahko opustili.

Dvojno sredstvo so si izbrali demokratje, da bi udušili vpliv cerkve in vere na javno življenje in zlasti na vzgojo mladine. V ustavnem odboru so po zemljoradniku Avramoviču predlagali kletnu 13 kancelparagraf in s členom 16 hočejo izločiti verskonravno vzgojo iz šole; slovenski svobodomiselnj poslanci dr. Žerjav in samostojneža dr. Vošnjak in Pucelj ter Hrčata dr. Tomljenović in Demetrovič se ne vse pretege trudijo, da bi v ustavi uveljavili kulturnoborbene načrte ministra prosvete Pribičevića. Najbolj jih bodejo v oči privatne šole, v katerih se deca dosledno vzgaja po verskonravnih načelih.

S kancelparagrafom hočejo dati cerkvenim propovednikom nagobčnik in prisiliti cerkev tako na molk, kakor bi moral a oznanjati nauk Kristov o neločljivosti zakona, o dolžnosti staršev, da morajo vzgajati otroke verskonravno, tudi ako bi jim posvetna oblast vsiljevala brezversko šolo, kadar bi cerkev moral a braniti vero in svoje pravice pred napadi cerkvi sovražnih strank, kadar bi moral a svojim vernikom dati parolo, da morajo Boga bolj ubogati kakor ljudi.

Verskonravno vzgojo v šoli so zavrgli in jo hočejo nadomestiti z neko splošno »moralno« vzgojo. Vse šolstvo hočejo podžaviti in odpraviti privatne šole, ki bi vzgajale mladino verskonravno. Ker za slednji svoj namen niso še mogli dobiti večine, so to vprašanje odgledali s formulacijo: V kolikor so privatne šole in poedine njihove vrste dopuščene in pod katerimi pogoji, se določijo z zakonom. Upač namreč, da bodo dobili tedaj, ko bodo sklepali tak zakon, večino za take pogoje, ki izključujejo verskonravno vzgojo, ki izključujejo privatne verske šole, ki so vedno še vzor vsake šole.

Da bi se široki sloji naroda preslepili,

se pusti v šoli sicer pouk veronauka kot predmet, toda za vse druge predmete ni podlaga verskonravna vzgoja, temveč samo neka »moralna« vzgoja, kakor si jo pač kdo predstavlja, žid po svoje, ateist po svoje, pogan po svoje.

Poslanci Jugoslovanskega kluba imajo težavno stališče, ker so tudi samostojneži prešli s polno paro in razvito zastavo v tabor nasprotnikov verskonravne vzgoje. Zastopniki kluba so v odboru zaenkrat glasovali za kompromisni predlog, da so s tem izpodbili predlog, ki je privatne ljudske šole popolnoma izključeval. Za plenum pa imajo pripravljen svoj predlog, ki so ga stavili že v odboru, pa so ga kulturnobojne stranke odklonile.

Krščansko ljudstvo, se-li zavedaš, kaj bo iz tvoje mladine, ako prodrejo svobodomisli s svojimi predlogi? Se-li zavedaš, da je ogrožena tvoja svoboda vesti in da ti ne boš imelo prav nič besede v šolstvu, kjer naj odločujoče samo svobodomiselnj vladni absolutisti? Se-li zavedaš, da te kliče na obrambo svoboda, neodvisnost cerkve? Bomo-li mirno gledali in pripustili, da išče evangelij svoje pribežališče po preteklu poldrugega tisočletja zopet v katakombah? Sovražniki krščanstva postopajo sicer previdno in stopnjema, toda kdor ni slep, vidi, kam merijo. Ljudstvo, dvigni svoj glas!

Boj za krščansko šolo v Zedinjenih državah.

(Od našega inozemskega poročevalca.)

Pariz, 1. marca.

Kakor znano, je javno življenje in delovanje katoličanov v Zedinjenih državah zelo živahno, sijajno organizirano in močno. Seveda se tudi svobodomiselnstvo prizadeva, da delovanje katoličanov ovira. Zanimivo je, da ta boj vodijo framasonske lože in da gre v prvi vrsti za šolo. Središče tega boja je provinca North Dakota, kjer tamošnja Velika loža potom posebnega »bojnega komiteta« razširja propagando za državno brezversko šolo in se prizadeva, da bi se v reprezentančnem domu v Washingtonu sprejela postava, ki uvaža obvezno državno brezversko šolo in prepoveduje bogato razvito zasebno šolstvo.

Škof Wehrle v North Dakoti je proti temu javno povzdignil svoj glas in v pastirskem listu pobija trditve framasonov, da zamore le državna šola vzgajati zanesljive državljane. Škof se postavlja na stališče verske svobode, ki je ustavno zajamčena in torej nujno priznava tudi svobodo dati otrokom versko šolsko vzgojo. Poleg

brezkonfesionalne državne šole se mora priznati enakopravno zasebno šolstvo, ki odgovarja verskim nazorom staršev. Sicer pa je neutajljivo dejstvo, da, kjer zamre versko življenje, tudi narodno življenje propada.

O brezverski državni šoli razgrinja čikaški sodnik Thomas Crain sledečo sliko: V pouku o botaniki je prepovedano otrokom pojasnjevati, da je Bog izvor vsega življenja. V fiziologiji se ne sme učiti, da je Bog stvarnik človeka, niti se sme v zvezdoslovju govoriti o čudoviti smotrnosti božjega tvorilnega zamisla. V zgodovini je zabranjeno omenjati božjo previdnost, tudi neumrjnost duše se ne sme poudarjati.

Ni verjetno, da bi svobodoljubna Amerika zasebno šolstvo prepovedala, pač pa se bo razvnel boj, ki ga bodo ameriški katoličani gotovo častno izvojevali.

Zanimivo je, da je washingtonski škof protestanske episkopalne cerkve, Harding, nastopil javno zoper razporoko. Pravi, da razporoka najbolj ogroža moralni obstoj sodobne družbe. Opozarja, da se je večina protestantskih ameriških škofov na konferenci v Lambethu postavila na to stališče. Opominja starše, naj vcepijo v mladino zavest o svetosti družine in zakona in sklepa z besedami: »Bojim se za bodočnost onih držav, v katerih vladajo teorije, ki uničujejo družinsko življenje.«

V Čikagu je društvo »Holy Name« (»Svetege imena«), ki šteje 70.000 članov, z uspehom začelo boj zoper nepravne filme in doseglo, da se je ustanovil cenzurni urad, kateri je v preteklem letu prepovedal predstavljanje 1.400.000 metrov filma.

Ustavni odbor in vlada.

Belgrad, 2. marca 1921.

Delo ustavnega odbora se vrši v zadnjem času z neverjetno hitrico in časovno točnostjo. Kljub temu se razvijajo debate z istim tempom kot prej. Danes je ravno mesec dni, odkar se je začela podrobna razprava posameznih članov ustanege načrta. V tem času je dovršenih komaj polovico članov, katerih ima ustavni načrt 86. Doslej je dodano nekaj novih paragrafov in vsekakor jih še nekaj pride, predno bo vse končano. Toda do sedaj stvarno še ni absolutirana polovica vsebine. Od 14 strani je še nepredelanih 8 strani. Predsednik ustavnega odbora dr. Ninčić je točno ob napovedani uri vedno na svojem mestu in seja se vrši nepretrgoma od 9. ure dopoldne do ene ure popoldne skoraj brez vsakega odmora. Baj je dr. Ninčić izjavil, da bo v slučaju potrebe odredil tudi nočne seje, ker vlada na vsak način želi, da se ob določe-

nem času, t. j. prihodnji teden, sestane plenurno zbornice, ki naj v najkrajšem času — po možnosti še pred Veliko nočjo — sprejme ustavni načrt.

Vendar pa so to najbrž le preoptimistični nazori. Sedaj pridejo na vrsto načelno važne določbe kot n. pr. upravna razdelitev državnega ozemlja. V tem oziru se pričakujejo dokaj hudi boji, ker niti vladne stranke si niso edine v tem, na koliko upravnih enot naj se razdeli ozemlje. Izgleda, da je opozicija v tem oziru enotnejša, ker se naslanja na sedanje pokrajine. Govori se, da bi prišlo v slučaju, da se raztegne debata v ustavnem odboru, do vspretnega deležanja zbornice in ustavnega odbora. Dopoldne naj bi namreč ustavni odbor dovrševal še nerazpravljane člene, popoldne pa bi plenum pretresal prve določbe ustavnega načrta. Zdi se, da je tudi to nemogoče, ker bi člani odbora sploh ne imeli nobenega odpočitka niti časa za pripravo gradiva kar za dve seji v enem dnevu.

Z vsem tem v zvezi pa stoji tudi vprašanje izpolnitve vlade. Ker so odpravili ministrstvo prehrane in ker srbski zemljoradniki ne pokazujejo nobene volje za vstop v vlado, je postal Pucelj čisto nepotreben, zlasti ker je dohtar Vošnjak dosegel svoj cilj parlamentarne kariere na stroške slovenskega ljudstva, točnejše — slovenskega kmeta. Z zemljoradniki je torej končno onemogočena vsaka kombinacija. S tem je pa slovenskim, oziroma nemškotarskim — samostojnim poslancem onemogočen tudi nadaljni obstoj v skupnem zemljoradniškem klubu. Besede, ki jih sobotna številka belgrajskega zemljoradniškega organa naslavlja na dr. Vošnjaka, veljajo vsem onim poslancem, ki so mu sledili kot backi. Tudi njim velja zemljoradniški poziv: izvajajte posledice!

Tako je sedaj prešlo težišče vprašanja vlade na muslimane, ki se pa drže zelo rezervirano. Ne rečejo niti da, niti ne. Ker sezavedajo svoje važnosti, muslimani se bodo zelo visoko cenijo in to toliko bolj, kolikor se trdovratneje širijo glasovi o prihodnosti Radičevcev v skupščino. Če se muslimani končno odločijo za vstop v vlado, je Radičeva navzočnost v zbornici skorodane brezpomembna. Tudi za slučaj poskusa obstrukcije, ki je za Radičev klub mamljiva vaba, da onemogoči sprejetje ustave, je vlada s svojim famoznim poslovnikom popolnoma pripravljena.

Predsednik ima pravico poklicati zandarde in pometati »imunitizirane« razgrajaje pred vrata zbornice.

Prispevajte za sklad S. L. S.!

LISTEK.

Jules Claretie:

Bum-bum.

Prevedel A. Debeljak.

Dete je bilo venomer blede, zleknjeno v beli postelji, in s svojimi očmi, povešenimi po vročici, je strmelo vsevidlj predse s čudno sprosto bolniškov, ki že opažajo stvari, katerih živi ne vidi. Ob vznjožju si je mati grizla prste, da ne bi kričala, in tesnobno sledila razvoju bolezni na ubornem omrsavnelem obrazu malega bitja, oče pa, pošten delavec, je zadrževal v svojih zardelih očeh solze, ki so mu žgale trepalnice. In dan je vstajal vever in mil lepega junijskega jutra in se zlivl v tesno čumnat Nunske ulice na Montmartru, kjer je umiral Francek, otrok Jakoba Legrand.

Bilo mu je sedem let. Pred slabimi tremi tedni je bil mali plavolašek še ves rožnat, živahen in vesel kot vrabec!... A prišla ga je mrzlica, nekega večera so ga privedli domov iz ljudske šole s težko glavo in jako vročimi rokami. Poslej pa je ležal v tej postelji in včasih je v svoji blodnji gledal svoje svetlo pričrtnjene čevljičke, ki jih je mati skrbno prstavila na desko v kotu, ter govoril: »Zdaj jih lahko proč vržete. Francek jih ne bo več obuval. Francek ne pojde v šolo... nikdar, nikdar več!« Tačas je oče kričal: »Ali ne boš tiho!« mati pa je šla in si zarila blede glavo

v svojo blazino, da ne bi Francek čul njenege joka.

Ono noč se otroku ni bledlo; toda že dva dni je vznemirjal zdravnika z nekakšno čudno pobitostjo, ki je bila slična brezvoljnosti; bil je truden, molčč, otožen, suha glava se mu je majala po podglavniku, ničesar ni maral povziti, nobenega nasmeška ni bilo več preko njegovih ubogih shušanih ustnic, in s plahimi očmi je iskal, videl bogve kaj tam daleč, daleč... »Tam gori! mogoče,« je mislila Madeleina, ki je drgetala. Kadar so mu hoteli vsiliti lek, gosto cukreno raztopino ali malo čiste juhe, je vselej odklonil. »Ali hočeš kaj, France?« — »Ne, ničesar nočem.« — »Pa vendar ga je treba potegniti od tod,« je rekel doktor, »ta brezčutnost me straši. Vidva sta oče in mati, vidva poznata dobro svoje dete... Poiščita, kaj bi utegnilo vnovič oživiti to telese, pozvati nazaj na zemljo tega duha, ki se žene za oblaki.« In odšel je. Da, brez dvoma sta ga dobro poznala, vrla človeka. Vedela sta, kako se je malček zabaval, kadar je hodil ob nedeljah pustošiti žive meje in se je vračal v Pariz, otovorjen z glogom, na očeto-vih ramah — ali pa iti na Champs-Elysées v lutkarsko gledališče Guignol. Legrand je nakupil Francu podob, pozlačenih vojakov in kitajskih senc; razstavljal jih je, jih deval detetu na ostelj, da so plesale malčku pred otrplimi očmi, in dasi je šlo njemu samemu čisto na jok, ga je skušal spraviti v smeh... »To-le je general! Se spominjaš, enega sva videla nekda v Bulonjskem lesu? Če popiješ zdravi-

lo, ti bom kupil zaresnjega, s suknenim plaščem in zlatimi naramniki... Ali ga hočeš, no, generala?« — »Na'a,« je odgovoril otrok s suhim glasom, kakor ga povzroča zimnica... »Ali bi rad pištolo, kroglo, samojstro?« — »Ne,« je ponavljal glasak rezko in toliko da ne okrutno. In na vse prigovarjanje, na vse močljije, na vse zrakoplove, ki so mu jih obetali, je drobni glas — dočim sta se roditelja obupano spogledavala — odgovarjal: »Ne... ne!« — »Ampak kaj hočeš vendar, Francek?« je poveljujoče: »Bum-bum, hočem!« Uboga Madeleina se je preplašena ozrla na svojega moža. Češ, kaj neki pravi fantiček? Ali se mu na novo meša? »Bum-bum!« Ni vedela, kaj to pomeni, in strah jo je bilo teh neobičajnih besed, katere je otrok sedaj ponavljal z bolestno trmo, kakor da se dotle ni upal izraziti svojih sanj in da se jih poslej oklepa z nezmagljivo svojeglavnostjo. »Da, jaz hočem Bum-bum.« Mati je krčevito prišla svojega moža za roko, rekoč mu polihem kot iz uma: »Kaj pa to pomeni, Jaka? Po njem je.« Toda očetu je igral na trdem delavskem obrazu skoro blažen, pa tudi osupel usmev, nasmev obsojenca, ki vidi žarek uanja na prostost: Bum-

bum! Dobro se je spominjal na jutro Velikonočnega ponedeljka, ko je spremljal Franceka v cirkus. Se je imel v usesu otrokovo hrupno veselje, njegov prirčni smeh zabavajočega se klateža, ko je pavliha, ves ološčen z zlatom in z velikim, rdečkasto rjavim, blestečim in pisanim metuljem na hrbtu svoje črne oprave, parkrat poskočil po jezdišču, podstavil nogo konjarju, ali pa stal negiben in tog na pesku z glavo navzdol in z nogami v zraku, ali pa metal proti lestencu mehke klobuke, ki jih je spretno lovil na svojo črepinjo, kjer so po malem napravili piramido, in je ob vsaki umetniji, ob slednji glumi zagnal taisti krik kot dober prispevek, ki je povečeval radost njegove široke, duhovite in smešne glume, ponavljal taisto besedo, med tem ko ga je katerikrat spremljalo bobnenje orkestra: Bum-bum!

Zvečer je Legrand prinesel detetu gibljivega pavliha, vsega obšitega z loščem, ki ga je bil kupil v neki veži prav drago: kolikor je zaslužil v štirih dneh kot mehanik! A dal bi bil zanj dvajset, trideset, dal bi bil ceno enega leta svojega dela, da bi bil privedel nasmehljaj na bolnikove blede ustne. Otrok je gledal za hipec igračo, ki se je iskrla na belih rjuhah; potem pa žalostno: »To ni Bum-bum! Jaz bi rad Bum-bum!« Oh, če bi ga bil mogel Jakob zaviti v njegove odeje, ga odnesti, ga nesti v cirkus, mu pokazati klovna plešočega pod prižganim lestencem in mu reči: Pogledj!

Storil je še več. Šel je v cirkus, prosil za klovnov naslov in boječe stopal — noge so se

Občinski volilni red.

Uradni list št 20 prinaša uredbo o izpremembah in izpopolnitvah uredbe o volitvi v občinska zastopstva z dne 15. maja 1920.

Naši liberalci s samostojneži vedo pre-dobro, da morajo, če hočejo vsaj par občin dobiti v svoje roke, ljudstvu nategniti va-jeti in zatisniti usta, ker bi sicer ta usta pela žalostno jeremijado za njihovo stran-ko. To je bistvo »izpremembe«. Izpremem-be so pa tako velike in bistvene, da je ta izraz popolnoma napačen. Liberalci so iz-dali bistveno nov volilni red. Vse glavne točke so celotno na novo redigirane in bistveno izpremenjene.

Evo le nekaj podatkov. Vrabci že čiv-kajo, da so naši demokratje tako sila na-predni in demokratični, da so črtali žen-sko volilno pravico. Elementarna držav-ljanska pravica je s tem našemu ženstvu odvzeta.

Odpravljena je volilna dolžnost, ki je bila določena v prejšnjem zakonu. Zakaj? Liberalci pač predobro vedo, da bodo teh par glasov, ki jih pri nas še imajo, lahko spravili na volišče, ker drugih nimajo kot nekaj življenja in samega sebe sitih me-ščanov kapitalistov in tuptam kakega po-deželskega pisarja.

Naš kmet, ki mora po tri, štiri ure daleč na volišče, se mora pač globoko za-vedati volilne dolžnosti, da si vzame čas in premaga trud. To je glasen opomin vsem našim volilcem, da gredo kot en mož na volišče, da ne bo odločevalo par ljudi nad celimi občinami.

Kako spoštujejo samostojneži in libe-ralci našega kmeta, označuje tudi dejstvo, da so črtali določbo, da se morajo vršiti volitve na nedeljo. Tako ima sedaj bi-rokratizem neomejeno moč, da določi dan volitve kadarkoli se mu zdi in bo dr. Bal-tič lahko neomejeno kradel našim kmetom najlepše delovne dni in jih na ta način ne-posredno silil, da ostanejo na njivah, me-sto da bi šli na volišče.

V svoje »izpremembe« so vrnili naši državotvorneži nadalje vse polno določb, ki pooblašajo vladne organe, policijo in žandarje, ki pri vsaki malenkosti »posre-dujejo« in zarožljajo, če bi se kak volilec obnašal morda tako, da bi liberalni gos-podi ne bilo po volji. Voljo narodovo so zvezali, volilčeve pravice pristrigili, kjer-koli in kakorkoli so le mogli.

Zadnja določba, ki se je zdela liberal-cem velenapredna, je pa, da bomo volili na podlagi starih volilnih imenikov, ki so se sestavili pri zadnjih državnoborskih volitvah. Odpadlo bo zato vsako rekla-macijsko postopanje. Kak liberalcem mari, če si je med pol letom toliko in toliko ljudi pridobilo volilno pravico in jih je nešteto volilno pravico izgubilo. Kaj to liberalcem mari. Njim gre za to, da medtem ko vlada-jo, spravijo volitve pod streho — kako, to je stranska stvar.

O novem občinskem volilnem redu bomo še pisali. Priobčili bomo vse njegove glavne točke in določila, da bodo naši vo-lilci že v naprej informirani, kako se jim je ravnati.

Volilci pa покаžite, da vse liberalne in samostojne mahinacije ne pomagajo nič. Zmagala bo naša volja!

Tedenski pregled.

Ustavni odbor je rešil ustavne člene 30.—44., ki govorijo o pravicah vladarja in parlamentarnem sistemu. Členi so bili sprejeti večinoma tako, kakor predlaga vladni načrt. Dvodomni sistem je bil odklonjen. — Člen 45., ki govori o volilni pravici, je

mu tresle od razburjenja — posamezno po stopnicah, ki so vodile v umetnikovo stanovanje na Montmartru. To je bilo pač drzno, kar je pečenjak! Ampak navsezadnje hodijo pač igralci pet, predavati samogovore k veliki gos-podi v salone. Mogoče bo klov — o, za toli-ko, kolikor bi zahteval — privolil v to, da pri-de k Francku in mu reče dober dan. Vprašalo pa se je samo, kako ga bodo sprejeli, njega, delavca, tam pri umetniku?

V umetniškem stanovanju so knjige, ba-kropisi, okusna ličnost tvorila nekak izbran okras ljubeznivemu možu, ki je sprejel delav-ca v svojem kabinetu, sličnem zdravnikovemu. Jakob je gledal, klovna pa ni spoznal in je vr-til ter obračal med prsti svoj mehki klobuk. Oni drugi je čakal. Tedaj se je oče jel opravi-čevati: »Čudno je, za kar sem vas prišel pro-sit, kaj takega se ne dela... oprostite, ne za-merite... Ampak navsezadnje gre za male-ga... Srčkan fantek, gospod. In tako razumen! Zmeraj prvi v šoli, razen v računstvu, ki mu ne gre v glavo... Sanjač, vidite! In dokaz... glejte... dokaz... Jakob se je obotavljal, jecljal; potem je zbral svoj pogum in nenado-ma: »Dokaz je to, da vas hoče videti, da misli samo na vas in ker ste pred njim kot zvez-da, ki bi jo rad dobil in ki jo gleda...« Ko je končal, je bil oče silno blede in je imel na čelu debele srage. Ni se drznil ozreti se v pav-liho, ki je mirno vpiral oči v dleavca. Kaj pa naj bi bil dejal? Če bi ga odsvolil, ga imel za norca, ga vrgel skozi vrata? »Stanujete...?« je vprašal umetnik. — »O, čisto blizu v Nun-ski ulici.« — »Tako!« je rekel drugi; »Bum-

prišel pred posebni pododbor, ki svojega dela še ni dovršil.

Politični položaj se ni izpremenil; vlada hodi po svojih centralističnih potih dalje, kulturnobojno mišljenje v njenih krogih — v kolikor so demo-kratski — je dimdalje tem bolj očitno.

Zunanja politika. V Kotoru smo od francoskih oblasti prevzeli trdnjave in dele bivšega avstrijskega vojnega ladjevja. — Na severu se je meja pri Sv. Duhu določila tako, da ostaneta cerkev in šola na naši strani. — Londonska konferenca je odklonila nemško protipredloge in stavila Nemčiji 4 dnevni rok za izjavo, da v celoti sprejema dolo-žbe mirovne pogodbe. V slučaju odpora nalože Nemčiji vojaške in gospodarske kazni.

Razno. Na Francoskem je umrl bivši črnogor-ski kralj Nikolaj, star 80 let.

Ustavni predlogi Jugo-slovanskega kluba.

(Konec.)

Člen 67 e.

Poleg terno-predloga za predsednika pokra-jinske vlade, vrši pokrajinska zbornica posebej še sledeče posle:

1. Zakonodajstvo v vseh zadevah, ki niso iz-rečno pridržani državnemu zakonodajstvu.

2. Skrb za važne javne zgradbe in naprave, ki presegajo delokrog posebnih okrožij.

3. Pokrajinske finance:

a) Razpolaganje s pokrajinskim imetkom in po-krajinsko javno posestjo. Pokrajini pripada vsa posest bivše državne in avtonomne upra-ve v kolikor si jo ona glasom gornjih odredb prisvoji.

b) Sklepanje o pokrajinskih davkih.

Pokrajinska samouprava si posebej pridržuje:

a) Dohodke avtonomnih resorov in podjetij.

b) Dodatke na državni progresivni davek na dohodke.

c) Posebne davke, kot zemljiški, hišni (raz-rečni in najemni), davek na dobiček (obči in posebni), davek na prirastek vrednosti, da-vek na špekulacije in borzne posle, zapušči-nski davek, davek na premoženje itd.

d) Trošarina (n. pr. alkohol), ki pa ne sme ve-ljati za najvažnejše potrebščine.

e) Posojila in konvertiranje pokrajinskih dolgov.

f) Sklepanje o letnem pokrajinskem proračunu in računskem zaključku.

4. Administrativno nadzorovanje nad okrožji in občinami glede okrožne in občinske samouprave.

Člen 67 f.

Pokrajinska zbornica se mora sklicati vsaj dvakrat letno. V prvem zasedanju sklepa o pokra-jinskem proračunu za tekoče leto po predlogu po-krajinske vlade, v drugem zasedanju pa sklepa o računskem zaključku. Pokrajinska zbornica se mora sklicati, ako to smatra za potrebno pokrajinska vlada, odnosno njen predsednik, ali pa če to zahteva polovica njenih članov. Ako se v posled-njem slučaju zbornica ne skliče v roku treh me-secev, se sme sama sestati na zasedanje.

Člen 67 g.

Zakone, ki jih stori pokrajinska zbornica, predlaga predsednik pokrajine vlade preko ministr-skega sveta vladarju na odobrenje, preje nego jih objavi. V slučaju, da se zakon ne odobri v roku dveh mesecev in tudi ne vrne predsedništvu po-krajinske vlade, da bi ga mogla zbornica ponovno vzeti v pretres, potem ga predsednik pokrajinske vlade, če ga pokrajinska zbornica izrecno pooblasti, lahko objavi.

Člen 67 h.

Pokrajinska vlada izdaja izvršilne naredbe za vse pokrajinske kakor tudi državne zakone.

Člen 67 i.

Okrožnega načelnika imenuje pokrajinska vlada. Izbere ga izmed treh od okrožne zbornice ji predlaganih kandidatov s potrebno kvalifikacijo. Imenovanje mora odobriti minister notranjih del.

Člen 67 j.

Poleg terno-predloga za načelnika objavlja okrožna zbornica še posebej sledeče posle:

1. Skrb za javne naprave.

2. Razpolaganje z okrožnim premoženjem in lastnino.

3. Skrb za okrožne finance.

4. Sklepanje o okrožnem proračunu in ra-čunskem zaključku.

Pod italijansko trikoloro.

Primorje je postalo, odkar ga je osvo-bodila Italija, bojišče med fašisti in komu-nisti; nikdo ni varen ne življenja ne imetja; fašisti izvršujejo hišne preiskave, aretirajo ljudi, požigajo domove, oblasti pa mirno pri strani gledajo. Fašisti so v najnovejšem času iznašli nov izgovor za svoje početje: primorske komuniste spravljajo v zvezo z jugoslovanskimi narodnimi organizacijami, češ da od njih dobivajo navodila za proti-državno propagando! V tem znamenju so začeli proslavljati aneksijo po istrskih mestih in hrvatskih trgih ter vaseh, kjer so fašistovske oborožene bande tako dolgo izzivale, da je prišlo do ubijstva.

Kanfanarščina.

Stvar se je začela v puljski, labinski in kanfanarski okolici. Tam so puljski fašisti ob priliki naročenih aneksijskih slavnosti tako zelo divjali, da so se komunisti, med katerimi je seveda tudi veliko Hrvatov, posegli po samopomoči. Pri takem spopadu v Kanfanarščini je bil ustreljen fašist Beuzzar (pristni Italijan!). To so nacio-nalistični banditi porabili za priliko, da so začeli

izgrede v Trstu.

o katerih smo že poročali. Zažgali so de-lavski dom v Trstu in Miljah, demolirali ljubljansko kreditno banko, napadli zopet »Edinost«, srbsko ljudsko šolo in zažgali tudi Narodni dom pri Sv. Ivanu. Delavstvo se je pa masčevalo s tem, da je zažgalo ve-liko ladjedelnico Sv. Marka, kjer so uni-čene mizararska, cevna, kotlarska in klu-čavničarska delavnica ter veliko skladišče materialov, vsled česar ladjedelnica ne bo mogla najmanj pol leta začeti z delom in je velika večina delavstva zdaj na cesti. Komunisti so zažgali tudi vilo kapitana Frausina, znanega laškega šovena, povelj-

nika tržaške luke. Truplo ustreljenega fašista Beuzzarja so njegovi tovariši prenesli v Trst, kjer so je položili na oder v dvorani »Dante«. (Tako fašisti oskrunjajo spomin na nesmrtnega pesnika baš ob njegovi 600-letnici.) Ubit je bil tudi neki finančni nad-strahnik pri Sv. Marku.

V Kanfanaru so fašisti kar sami upri-zorili preiskavo in aretirali več komuni-stov, o katerih trde, da so vzrok smrti fašistovskega hujšaka. Največ suma leti na nekega Preuca.

»Nazaj!«

kriče zdaj enoglasno italijanski nacionali-stični listi. Niso si pač mislili, kakšne po-sledice bo imelo »državnotvorno« delo fašistovskih band. 2000 delavskih družin je brez kruha, eden največjih tržaških zavod-ov je razdejan, predvsem pa je omajano vsako zaupanje v državo, ki ne zna ščititi reda in prepušča ljudem samim, da iščejo pravice, kakor sami vedo in znajo. Tržačani so bili pač vajeni drugačnih razmer, nego so pod kraljevanjem Viktorja Emanu-ela, ko »Fascio Triestino di combattimen-to«, zborišče zločinskih elementov, terori-zira prej bogato in reda navajeno mesto.

Poizkus zažgati ladjo.

Delavci Sv. Marka so poizkusili za-žgati tudi lepo Lloydovo ladjo »Semira-mis«. Od kopnega so zvalili na ladjine bo-ke debele tramove, na katere so privezali kope bombaž, namočenega v spirit. Da niso udrl tisti hip v goreči arzenal kara-binjeri in gasilci, bi bila ladja zgorela, ta-ko so pa atentatorji hitro zbežali, ne da bi mogli svoje namere izpolniti.

Strahotna noč.

Po požaru pri Sv. Marku je za Trst nastopila noč polna strahu, ker so namreč

delavci plinarne štrajkali, je vladala po-polna tema. Vojaštvo sardinske brigade »Sassari« in »Casale« je zasedlo vse ulice. Celo noč so se slišali strelji, eksplozije bomb in kriki ranjencev. Pri Sv. Jakobu se je večja grupa fašistov spopadla z de-lavci, padle so 4 bombe, 16 ljudi je bilo ranjenih, en 70 letni starček pa slučajno iz revolverja ubit. — Od delavcev iz ladje-delnice jih je bilo aretiranih 150, 40 so ob-držali v arestu.

Lloyd George o nemški odškodnini.

Govor Lloyd Georgeja.

LDU London, 3. marca. (Dun. Ku) V svojem govoru je Lloyd George izvaljal med drugim: Francija mora letos odmeniti 12 milijard za obnovo opustošenih pokrajin. Velika vsota je potrebna za pokojnine. Ker je važno, da se doseže sporazum, bi bilo absolutno potrebno, da se nemška javnost natančno pouči o kakovosti in o obsegu opustošenja, ki so ga zakrivila nemške ar-made.

Da bi pokazal velikost opustošenja, navaja številke glede uničenih industrijskih in drugih naprav, glede uničenja ob-čil, železnic in obdelanega sveta. K temu pripominja, da se je povzročilo neverjetno mnogo škode zato, da bi se uničili najvažnejši produkcijski kraji Francije in Belgije, tako da ne bi mogli po vojni tekmovali z nemško industrio. Temu nasproti pa hiše v Nemčiji, z nebstvenimi izjemami na Vzh. Pruskem, niso trpele nobene škode in nemške tvornice so se izza dne po koncu vojne mogle posvetiti fabrikaciji. Navzlic tej ško-di Nemčija ne ponuja niti četrtiline vsote, zahtevane od reparacije.

Ako bi bila nemška vlada prišla sem-kaj s predlogi ali z odkritosrčno željo, iz-polniti svoje obveznosti, potem bi jih bili proučili z največjo potrpežljivostjo in po-zornostjo, tako pa ostaja ob takih diver-gencah atmosfera nespornosti in ne-zaupanja trajna in to je usodno za mir, katerega potrebuje svet, da bi mogel zo-pet normalno živeti. Stavljani nam pred-logi so žalitev in hujškanje, ki ogroža mir v Evropi.

Zavezniki so se posvetovali o položa-ju v splošnem in jaz sem pooblaščen, v njih imenu podati to-le izjavo: Versailleski mir je bil pred malo manj kot dvema le-toma podpisan. Nemška vlada ga je kršila že večkrat. Ni se izvedla izročitev zločin-cem, ki so se pregrešili proti vojnim zaka-nom, ni se izvedla razorožitev in izplača-nje 20 milijard zlatih mark v denarju ali pa v prirodnih dajatvah. Zavezniki niso brutalno zahtevali, da se izpolnijo njih za-hteve doslovno. Dovolili so rok, da izpre-menili so celo značaj svojih zahtev, toda vselej se jim je nemška vlada umaknila. Navzlic kogodbi in v Spaji prevzetih ob-veznosti se vojni zločinci niso izročili, če-prav je imela nemška olada obtožbeni ma-terijal že v rokah. Po vsej državi so se mo-gle ustvariti vojaške formacije in se mogle oborožiti z orožjem, ki bi se bilo moralo odati. Preverjeni, da nemška vlada ni izvršila svojih obveznosti, marveč da se jim je nalašč ogibala, so sklenili zavezniki, da iz-vršijo potrebne ukrepe.

Politične novice.

+ Tudi dokument. »Novi Rod«, gla-silo »narodne cerkve«, je v 4. števil. dne 1. decembra 1920. leta, str. 6, objavil daljši članek o razmerju sokolstva do katoliške vere, kjer se norčuje iz »Katoškega Li-sta«, ki je dokazoval, da je Sokol »jedna bezbožna institucija«. »Novi Rod« odgo-varja na to tako-le: »Mani se, Kaptole, su-višna posla! Nijedan Sokol, koji je zbilja Sokol, a ne čuk u sokolskoj odori, ne će ti oprostiti, što uzalud mrciš papir i trošiš tintu. Pa bar da je to jasno, da nijedan So-kol ne može da bude rimski vjernik, što je sinonim za duševnog roba. Svaki bi Sokol prezreo svoju sivu surku i crvenu košulju, kad ne bi bio svijestan i odlučan, da je njegov lijet preko rim. robiše do duševne slobode... Zaista se Sokolstvo i katolič-zam isključuju i nepošten je onaj, koji to ikada i pomisli da zaniže... Jednom za uvijek i jednom za sve sokole: mi smo u boju ne samo protiv Orlova, nego protiv pape, kardinala... Ako se koji Sokol ne slaže s ovim našim uvjerenjem, mi ga uvjeravamo, da je na krivom putu i da zlo leti, ako misli da leti sa Sokolovima...« Potpisan je »Sokolaš«. — Jugoslovanski Sokolski Savez tega sokola ni desavuiral in zato nima pravice, da protestira, ako se take izjave protokolirajo.

+ Dr. Baltič bo »saniral«. »Samoupra-va« poroča, da je ministrski predsednik Pašić sprejel deželne predsednika dr. Baltiča pred njegovim odhodom in konfe-riral z njim o »saniranju notranjih razmer v Sloveniji.« Bomo najbrž kmalu videli, koga in kako bo g. deželni predsednik sa-niral.

+ Poglavlje o podivjanosti. »Jutro« se pritožuje nad podivjanostjo v slovenskem časopisju; seveda po navadi farizejev molči o svojih lastnih grehih ter se čuti užaljeno sa-

mo nad pisavo »Straže« in celo »Slovenca«. Z mirno vestjo lahko rečemo, da se zastopniki časnikarskega stanu v našem uredništvu iz notranjega prepričanja z vsemi svojimi silami prizadevajo, da bi se v slovenskem časopisju sploh uveljavil ton dostojen kulturnega naroda; če pa je imel gospod dr. Bošnjak v Zagrebu pravdo, ker so mu očitali, da je bil na listi konfidentov, mi tega nismo krivi, kakor tudi ne tega, da nam je naš dopisnik iz Zagreba poročal, da je bil Bošnjakov nasprotnik obsojen kljub ugotovitvi, da se je dr. Bošnjak nahajal v seznanu zaupnih oseb. Da imenuje »Jutro« urednike raditega »falote«, je to brezprimerna časnikarska neokusnost. Kar se tiče »Straže«, mi zanjo ne odgovarjamo, ampak bodo gospodje kolegi od »Straže« sami dobili priliko, da odgovarjajo, kar tudi »Jutro« dobro ve. Res je, da je po dveh letih padel velik del časopisa zopet na nivo, ki kaže o vse kaj drugega nego o tem, da bi se bila ukoreninila v našem javnem življenju prava notranja kultura; nasprotno je spričo te podivjanosti treba časih velikega samopromaganja, da kulturni človek še žrtvuje svoje moči na poprišču javnega boja duhov na Slovenskem. Če se pa vprašamo po vzrokih, moramo konstatirati, da našega lista ne zadene nobena krivda, pač pa nasprotno časopisje, ki je prvo v volilnem boju za ustavodajno skupščino začelo z osebnimi napadi na politike SLS. Od takrat se vrstijo napadi, sumničenja in hujškanje v demokratičnem časopisju dan na dan in so dosegli danes vrhunec, preko katerega skoraj ni mogoče več iti. Vsak pristaš naše stranke je »državi nevaren element«, rimsko katoliška cerkev se grdi kakor še noben liberalni list ni grdil ne židovstva ne mohamedanstva, in prav te dni se pozivljajo država, naj vsakega »klerikale« prosto pobeši. Vprašamo svoje kolege, jeli smatrajo napade na posamezne osebe za hujše nego grdenje tistega, kar je človeku najsvetejše, njegovih verskih nazorov in političnega prepričanja? Kaj bi rekla n. pr. angleška kolonialna oblast recimo v Egiptu, če bi si tam kak Britanec dovolil javno zaničljivo reči, da je »Mohamed bil človek kakor jaz in vsako drugič«, kakor to v »Taborcu« 3. t. m. nek nesrečni hujškač s polnim podpisom govori o Kristusu? Ako i take sirovine mohamedanci ne linčari, bi mu gotovo angleška policija na komisarjatu našla s palico petindvajset gorkih po neizrekljivem delu telesa — pri nas seveda je svobodno tako pisati kakor je svobodno sedanjega papeža, ki je eden največjih dobrotnikov človeštva in splošno spoštovan celo od paganov, psovati tako kakor demokratični listi niso psovali nikoli niti Giolittija niti Sforze, ki sta nam ugrabila Primorje. Če bi kdo te izbruhe prevedel na kak internacionalni jezik, bi se svet izpraševal, je li res obstoja plemo, med katerim se pojavljajo taki duševni produkti? Čas je, da se stremimo in mi bomo gg. tovariši pri nasprotnih listih zelo hvaležni, če store vse, kar je v njihovi moči, da se enkrat za vselej onemogoči taka nizkotna pisava.

— Polom fašizma. Kakor znano, so nacionalni šovinisti v Italiji osnovali društva »za direktno obrambo domovine«, takozvane »circoli di fascio«, v katerih so najhujši kričarji s pomočjo vlade organizirali teror zoper vse »državi nevarne, sumljive in nezanesljive elemente«, med katere razen Slovencev prištevajo ne samo komuniste, ampak tudi mirne delavce in njih protikapitalistične organizacije. To je približno takšna organizacija, kakor si jo zamišljajo n. pr. naši mariborski »taboriti«, da uničijo vse avtonomiste in druge opozicionalce v Jugoslaviji. Italijanski fašisti so zlasti letos razvili vsega občudovanja vredno delavnost s tako vneto, da morejo služiti za vzgled vsem šovinistom tega sveta in so v imenu narodovega blagra začeli s požigi, meletjem bomb, demoliranjem društvenih domov in takim terorjem, da je marsikdo že res mislil, da bodo svoj namen dosegli. Toda vsaka stvar ima dva konca in to je fašizem zdaj temeljito izkusil. Sredi največjega divjanja je končno naletel na tak protiodgovor, da ga je zdaj samega strah. V Florenciji je morala barikade izstreljevati artilerija in razun komunistov so stotine fašistov plačale za svoja nasilja s svojo vročo glavo. V Trstu so pa delavci v odgovor na terorizem nacionalistov prosto zažgali ladjedelnico Sv. Marka, ki je tako temeljito pogorela, da sploh ne bo mogla več delati. Zdaj glasila fašistov »Era Nuova« na ves glas kliče: »Mir! Domovina zahteva red! Naj bo za vedno konec sovraštva in nasilja!« Pa še celo vlado napada, ker ni že izpočetka nastopala zoper državljansko vojsko in hujškanje k nemirom! Fašisti so torej zlezli pod klop in jadikujejo nad terorjem, ki so ga s pomočjo vlade sami začeli, ker se je stvar končala čisto drugače nego so si jo zamislili v svojih puhlih šovinističnih glavah.

— Svet je velika norišnica. Pravi neki nemški kuplet. To so si 1. t. m. gotovo mislili meščani v Trbižu na Koroškem, ko so tam proslavljali aneksijo. Slovesno sveto mašo je pel gospod dekan Kraut, nemški in slovenski rekruti so prisegli »Giuro!«, v hotelu Schnabegger pa je znani nemški nacionalni čupan Treu v nemškem jeziku izjavil, da bodo Trbiščani najzvestejši sinovi Italije. Gospod civilni komisar Canella se je, pravijo, od ginjenja jokati. »Piccolo« poroča celo, da so nekateri Korošci poljubovali gospodu kmisarju

roko. V Italiji temu seveda verjamejo. Saj če bi vedeli, da Korošci »kacelmaherje«, kakor si med vojno lahko čital vsak dan v njihovih listih, ljubijo približno tako kakor Nemci francoske zamorske strelce v Porenju, bi aneksijskega slavlja gotovo ne priredili. Najbrž bo prej ali slej Italijane od nemške ljubezni še zelo bolela glava.

— Dve aneksiji. Isti dan, ko je Jugoslavija od Italije zopet prevzela Logatec, so Italijani slavili aneksijo po raznih istrskih mestih z bombami, streli in umori. V Logatcu pa je vladal popolni mir in Italijani se ni nihče dotaknil niti z žal besedo. Lepše ilustracije za kulturo, ki vlada danes v italijanskem kraljestvu, in za kulturo v naši domovini bi bilo pač težko podati. Sicer so tržaški listi raznesli vest, da so v Logatcu naši streljali na Italijane, pa morajo danes vse sami preklaticati. Tako se mirno italijansko prebivalstvo lahko samo prepriča, kje je kultura, pri Slovencih ali pa pri fašistih, ki zdaj ne napadajo samo Slovanov, ampak svoje lastne brate po krvi in jeziku.

— Što se babi htelo, to se babi snilo! »Piccolo« poroča z velikim veseljem, da so pri proslavi aneksije v Tolminu navzoči slovenski župani g. civilnemu komisarju navdušeno klicali »Živio!«, kar smatra naravnost za epohalen dogodek, češ, Slovenci v tolminkem okraju so se z dušo in s srcem posvetili materi Italiji. Žal da mora v isti notici konstatirati, da slovesne svete maše ni bral g. dekan, ki je mašo preje opravil, tako, da je moral ta del programa opraviti neki italijanski vojaški duhovnik. Se vidi, kako veliko navdušenje je vladalo v Tolminu med Slovenci. »Piccolo« bi pač moral vedeti, da Tržačani niso tako neumni kakor morebiti kakšni reveži v Apuliji, ki bodo poročilo iz Tolmina brali z velikim navdušenjem.

— Obrambni muzej »Jugoslovenske Matice«. Dasi doživljamo za naš narod naravnost usodopolno važne dogodke, ko boj za Primorje, koroški plebiscit, ljudsko štetje itd., vendar ni med nami niti društva, niti korporacije, ki bi zbirala tozadeven material in ustvarila, dejali bi, znanstveno podlago vsemu našem narodnemu boju. Da odpravimo ta kriče nedostatek, so se zbrali v torek, dne 1. marca v Ljubljani narodni delavci in ustanovili Obrambni muzej »Jugoslovenske Matice«. Sestanek je otvoril nekdanji vodja praškega manjšinskega odseka »Adrija«, gospod inž. Mačkovšek, ki je po pozdravu navzočih, osobito predsednika »Jugoslovenske Matice«, g. dr. Ravnharja, razložil namen in pomen Obrambnega muzeja. Po kratki debati, v kateri se je potreba ustanovitve »Obrambnega muzeja« soglasno povdarjala, je sprejel ustanovni občni zbor od pripravljalnega odbora sestavljen poslovnik »Obrambnega muzeja«. Nato je bil izvoljen sledeč odbor: Za predsednika: inž. Janko Mavčkovšek, za njegovega namestnika g. Ante Beg, za tajnika g. Saša Zeleznikar, za knjižničarja g. dr. Milko Kos, za arhivarja g. Fran Vesel; blagajniške posle pa prevzame blagajnik Jugosl. Matice. Ko se je še dolge načini zbiranja materiala je sklenila prireditelj obseže »Koroške razstave« še tekom letošnjega leta, je zaključil predsednik dobro uspešno zborovanje. Pozivljamo vse, ki imajo za naroden boj in naše meje zanimive letake, brošure, knjige, časopise, da iste odstopijo Obrambnemu muzeju »Jugoslovenske Matice« Pražakova ul. 3/1.

— Pred nemiri komunistov v Nemčiji. Centrala komunistične stranke v Berlinu pozivlja v »Rote Fahne« nemški proletariat k demonstracijam na prihodnjo nedeljo.

— Obsedno stanje v Šleziji. Kakor javljajo iz Opol, bo medzavezniška komisija zaradi mirne izvedbe ljudskega glasovanja v Gorenji Šleziji prihodnje dni proglasila obsedno stanje za glasovalno ozemlje.

Dnevne novice.

— Predsednik deželne vlade dr. Vilko Baltič sprejema stranke, kakor je bilo že objavljeno, izključno le ob ponedeljkih, središčem v četrtkih od 11. do 13. ure. Občinstvo se na to opozarja in se prosi, naj se drži teh ur, ker je g. predsednik z drugim delom preobložen.

— Uredba o poslovanju višjega šolskega sveta v Ljubljani. Z zmagoslavim veseljem so »demokratiški« listi naznanili razpust dosedanjega višjega šolskega sveta in novo »moderno« — in demokratično seveda — uredbo o delokrogu in funkcijah provizornega sveta, ki naj vodi to odgovorno dolžnost, dokler prezaposlena gospoda Pribečević in Žerjav ne izdelata novega šolskega zakona. Tozadevni uredbi sta izšli v 21. in 22. številki »Uradnega lista« in pravita: Dokler ne stopi v veljavo nov šolski zakon, se izvoli višji šolski svet, katerega člani so: predsednik; podpredsednik; eden ali dva upravno-gospodarska poročevalca; višji šolski nadzorniki, ki se imenujejo v potrebnem številu in v mejah državnega proračuna; dva zastopnika veroučiteljev na srednjih šolah, učiteljskih, meščanskih in ljudskih šolah; dva zastopnika učiteljev srednjih šol in učiteljskih; trije zastopniki učiteljev meščanskih in ljudskih šol; en zdravnik; en zastopnik

staršev; en kmetovalec; en zastopnik po-verjeništa za socialno skrbstvo. Pod točkami 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. navedeni člani imajo namestnike, ki stopijo na njih mesto če bi bili zadržani. Poslovna doba višjega šolskega sveta traja dve leti; poslovna doba dosedanjega je potekla dne 31. januarja t. l. — Glede volitev pa je razglašeno v 22. šte. »Ur. lista«: Zastopniki učiteljskega sveta se volijo v dveh skupinah. Skupina A: V skupini učiteljev srednjih šol in učiteljskih voli vsak upravičenec enega zastopnika in enega namestnika. Skupina B: V skupini učiteljev meščanskih in ljudskih šol voli vsak upravičenec dva zastopnika in dva namestnika. Za zastopnike so izvoljeni tisti, ki imajo največ glasov. Proti volitvam ni ugovora. Ravateljstva srednjih šol, učiteljskih in meščanskih šol in vodstva ljudskih šol smejo sprejemati glasovnice do dvanajstih opoldne dne 18. marca 1921., oddati pa jih morajo do dvanajstih opoldne, dne 31. marca. Člani volivnega odbora za skupino A so gg.: dr. Janko Bezjak, višji šolski nadzornik; dr. Ivan Karlin, vladni tajnik; Ferdinand Marolt, profesor na moškem učiteljskem v Ljubljani; Josip Osana, profesor na prvi državni gimnaziji v Ljubljani. Člani volivnega odbora za skupino B pa so gg.: Engelbert Gangl, višji šolski nadzornik; dr. Ivan Karlin, vladni tajnik; Julij Slapšak, vodja ljudske šole v Mostah; Franc Škulj, učitelj na četrti mestni deški ljudski šoli v Ljubljani. To bi bile v glavnem važnejše točke naredbe o šolskem svetu, ki naj bi postal izključna domena stranke, ki je pri volitvah dobila 7 odstotkov vseh glasov. Ne bomo se spuščali v podrobnosti; poudarjamo samo, da ta naredba ne pozna več zastopnikov cerkve, ampak samo še dva zastopnika veroučiteljev.

— Opozorjamo na velikonočne razglednice, ki jih je založila »Slov. Straža«. Razglednice so domače umetniško delo. Komad stane 80 vin. Na drobno se dobijo v Ničmanovi prodajalni in pa v trafikah gospe Modiceve, Kopitarjeva ulica. Na debelo se pa naročajo pri osrednji pisarni »Slov. Straže«, Miklošičeva cesta 8.

— Slomškov zveza. Radi volitev v višji šolski svet opozarjamo vse tovariše in tovarišice, da dobijo še pravočasno ime-na naših kandidatov. Čas za oddajo glasovnic je določen do 18. t. m. in sicer do 12. ure. Izsiljevati vam glasovnic pred tem rokóm ni upravičen noben voditelj. Danes popoldne ob pol 6. uri predavanje v Rokodskem domu, Komenskega ulica, prvo nadstropje. Razgovorimo se tudi o volitvah v višji šolski svet.

— Koncert v Zagorju. Ga. Pavla Lovšetova priredi z g. H. Svetlom v nedeljo, 6. marca koncert v Zagorju. (K)

— Ježica. V nedeljo dne 6. marca uprizaro telovadni odsek »Orel« v društvenem domu na Ježici Finžgarjevo igro »Divji lovec« v štirih dejanjih. Začetek ob pol 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor. (K)

— Slov. zdravniško društvo v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrši I. mesečni sestanek dne 14. t. m. ob 4. uri pop. v poročnišnici občne javne bolnišnice v Ljubljani s sledečim sporedom: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Razgovor o liječniškem Vjesniku. 3. Demonstracije prof. dr. Al. Zalokarja. — Odbor. (K)

— Logatec. Ker še ni definitivno določena državna meja, se nam zdi potrebno, da navedemo par zanimivosti o sedanjih provizorni meji, ki naj bi po mnenju Italijanov tudi ostala. Sicer se je ta meja, izvzmiš Logatec in Planino, le malo izpremenila. Od Planine gre meja po državni cesti tako, da dobijo Italijani zvezo med Postojno in Idrijo. Od zgornje Planine zavije meja tako, da pade Windischgrätzov grad ravno pod Italijo. Vsled tega precej nenaravnega ovinka pa trpi tudi prebivalstvo, ki ima večino svojih posestev na drugi strani. Prijetilo se je te dni tudi že več slučajev, da so par naših ljudi zaprli, ko so šli v gozdove ali na polje. Upamo, da bo naša delegacija dosegla bolj naravno mejo. — Zadnje dni pred odhodom so Italijani prav pridno pospravljali in so tudi pospravili vse, kar koli je imelo količkaj vrednosti, celo barake so razdrli in deske odpeljali, le žične ovire so pustili. Prav zanimivo je tudi to, da je glavni komisar zahteval od občin, da so mu plačale več vagonov moke, ki so se pa izgubili. — Tako po odhodu italijanskih oblasti so nas obiskali »trgovci«, seveda precej Ljubljancem, ki so povzročili, da so cene že višje kot v Ljubljani.

— Podružnica »Jugoslovenske Matice« za Novo mesto in okolice bo imela svoj redni občni zbor v soboto 12. marca ob 20. uri v Narodnem domu v Novem mestu. Običajni dnevi red in pa predavanje gospe Ulagove: o razmerah na Primorskem.

— Lož. Podružnica »Jugoslovenske Matice« v Ložu naznanja, da se vrši dne 13. marca 1921 ob 4. uri popoldne v poslopju ljudske šole v Starom trgu redni občni zbor.

— Pogreša se trinajstletni Franc Efran iz Kantride pri Reki. Deček je preprosto oblečen, ima rmeno-sive lase in govori hrvaško. Odšel je pred več meseci iz Zagreba v neznani smeri. — Kdor kaj ve o

njem, se vljudno prosi, da to naznani Franciški Rand v Zalogu pri Ljubljani.

— Okrožni agrarni urad v Ljubljani naznanja, da sprejema stranke v uradnih zadevah izključno samo v torek, četrtek in soboto od 11. do 13. ure. Vsled preobilice dela v pisarni in zunaj na veleposvetih se ob drugem času stranke brez izjeme in brezpogojno odklanjajo.

— Kdo iz Rusije se vračujočih ve, kje se nahaja Anton Umnik iz Predoselj pri Kranju. Imenovan je služil pri I. Jugoslovanskem polku v Sibiriji, a meseca februarja 1920 je odšel v bolnico v Irkutsk ter je baje tam umrl. Natančnih informacij, proti povračilu stroškov prosi: Franc Umek, mizar, Predoslje 64, p. Kranj.

— 20 milijonov vredna slika ukradena. Dunajsko policijsko ravateljstvo je dobilo iz Hamburga naznanilo, da je bila tam ukradena slika Rembrandtova, vredna 20 milijonov. Za izsleditev tatu je razpisana nagrada pol milijona.

Primorske novice.

— Umrl je bivši dekan v Št. Petru pri Gorici g. Gotard Pavletič, star 64 let. Ležal je šest let mrtvouden na postelji. Pokopali so ga 2. t. m.

— Truplo pok. Teodorja Hribarja, ki je umrl na posledicah operacije na Dunaju, so te dni prepeljali z Dunaja v Gorico.

— Aneksija v Tolminu. 27. t. m. so Italijani vpriporili aneksijsko proslavo v Tolminu. Šolski otroci in župani iz okolice so bili na slavnost komandirani. Govoril je ravnat. učiteljskega prof. Lorenzoni italijansko in slovensko, potem civilni komisar Giordano in dr. Pettorin iz Gorice. Ta se je kar cedil same ljubezni do Slovencev in je govoril naravnost klasičen govor v slovenščini. Njegov tema je bil: bratska sloga med Slovenci in Italijani. To je tisti gospod, ki preganja slovenske šole v Gorici. Dobro mu odgovarja goriška »Straža«: »Mi vemo, da bi bilo mogoče živeti z italijanskim ljudstvom v miru in ljubezni, če bi mu dali besedo, da bi lahko govorilo svobodno ono in mi. Dokler pa predstavljajo italijanski narod g. Pettorin, fašisti in drugi gospodje, nam od vse svobode in pravice ostanejo samo prazne besede.« Slovenci se proslave niso udeležili razen onih, ki so bili primorani. Laški listi poročajo, da g. dekan ni hotel brati slovesne sv. maše. — Kaj je fašistom maše treba?

— Bravo! V ponedeljek se je vršila v Gorici obravnava proti 22 letnemu Calligarisu, 19 letnemu Gigante in pa nekemu Manfrediniju, ki so povzročili bombni atentat na »Narodno tiskarno.« Zločinci svojih dejanj niso tajili, saj je bilo izvršeno iz patriotizma. Isto je navajal kot olajševalno okoliščino državni pravdnik. Sodišče je obsodilo Calligarisa na 4 mesece težke ječe, Gigantija na 2 meseca, Manfredini pa je bil oproščen. Na podlagi amnestije pa sta bila tudi prva dva spuščena na svobodo. Navzoči fašisti so pozdravili ta sklep z »Bravo!« Istemu se pridružujemo tudi mi. »Bravo Italia!«

— Vlomili so v Rihenberku v poštni urad in odnesli blagajno s 44.400 lirami.

Koroško.

Nemški »Versöhnungsversuche« na Koroškem. Krvavi napad na dekana Limpla, katerega mora iz dna srca obsojati vsak civiliziran človek, ki ni član koroškega »Heimatsdiensta«, je vendarle prestrašil deželno vlado, ki se zdaj trudi, da bi mirnim potom spravila oba naroda na Koroškem. — Dne 23. febr. je sklical okrajni glavar Rainer v Borovljah sejo zastopnikov okoliških občin, zastopnikov »Heimatsrata«, Slovencev in orožništva, na kateri naj bi se dogovorili o vseh potrebnih ukrepih, da se nasprotstvo med Slovenci in Nemci omili, t. j., kako bi Slovence uničili, da bi jih kolikor mogoče malo bolelo, in da bi se njihovi kriki ne slišali čez mejo. Slovenski zastopniki so pa poslali pismeno izjavo, da z zastopniki »Heimatsrata« ne morej osedeti pri eni mizi, ker je to pod njihovo častjo. Deželna vlada je izdala dne 25. februarja oklic na prebivalstvo bivše cone A, v katerem opominja ljudstvo, naj spričo težavnega notranjega in zunanjega položaja opušča vsako nepremišljeno dejanje, h kateremu ga sili bridek spomin na prestalo »krivico«, ker s tem resno ogroža bodočnost dežele. Nemško misleče prebivalstvo naj podpira vlado, da se doseže popoln sporazum med Slovenci in Nemci. Seveda, Lemiš, deželni glavar, se boji, da bi nezakonitosti, ki so v protislovju s st. žermensko mirovno pogodbo, vendarle ne prišle pred Zvezo narodov in bi dovele do revizije plebiscita, do katere pa mora priti. Kako pa si »Heimatsdienst« to misli, nam izblebetajo »Freie Stimmen, ki so ob priliki napada na dekana Limpla pisale, da je tega zločina kriva vlada, ki zahtev ljudstva (!) ni upoštevala in ga prisilila, da se že po samopomoči. Ako vlada slovenskih voditeljev (ki so itak edino še duhovniki) ne odstrani, se bodo takšni krvavi dogodki še ponavljali. Po nemški »mentaliteti« bo torej mir in sporazum dosežen, ko bo slednji zavedni Slovenec ustreljen, če preje ni zbežal čez Karavanke.

Koroški »Himatsdienst« uradno priznana oblast. Ljubljanski avstrijski konzul je zahteval od koroškega slovenskega rojaka, kateri je prošil za potni list v domačo občino, da mu mora predložiti dovoljenje od »Himatsdienst«, sicer mu na Koroško ne more dati potnega dovoljenja. S tem je torej zastopnik avstrijske republike priznal teroristično zvezo »Himatsdienst«, ki organizira krvave napade in poboje na zavedne Slovence (slučaj dekana Limpla), za oblast, od katere je odvisno, li dobi kdo potni list ali ne. To naj si naša vlada zapomni, ko bo izvajala represalije za protizakonita preganjanja koroških Slovencev.

Ljubljanske novice.

Lj Prosveta frančiškanske župnije vabi vse svoje člane in prijatelje na družben večer, ki bo v nedeljo 6. t. m. ob 6. uri večer v Rokodelskem domu. Na sporedu je nastop Orlic, dve igri, srečolov, šaljava pošta itd. Vstopnina je 4 K. Na svidenje torej v Rokodelskem domu! (K)

Lj Telovadna akademija šentpeterskih Orlic se ponovi na splošno željo v nedeljo popoldne v Ljudskem domu. Predprodaja vstopnic pri Ničmanu v Kopitarjevi ulici. Vsi oni, ki zadnjič niso dobili vstopnic, naj se požurijo, da tudi sedaj ne bi ostali doma. Tudi drugi, ki ste že videli in se že zanimajte za to akademijo, naj se pridružijo. (K)

Lj Ljudski oder v Ljubljani ponovi na splošno zahtevo v nedeljo, dne 6. marca ob pol 8. uri večer v Ljudskem domu nad vse priljubljeno in pristnega humorja polno burko v treh dejanjih »Čez leto dni« ali »Pri belem konjičku« II. del. Vstopnice se dobijo v predprodaji v trafikah gospe Modic v Kopitarjevi ulici in v trgovini Nove založbe na Kongresnem trgu, nasproti kavarni »Zvezda«.

Lj Šentpetersko prosvetno društvo priredi v ponedeljek, dne 7. t. m. ob pol 8. uri večer zanimivo predavanje. Vstop prost. — Po predavanju odborova seja.

Lj Konferenca za gospe in može bodo vsak dan ob 8. uri zvečer od nedelje 6. marca do petka 11. marca v stolnici (in ne pri oo. jezuitih kakor se je poročalo, ker je tam prostor mnogo premajhen). Vstop je dovoljen izključno le moškim!

Lj Marijonetno gledališče igra v nedeljo 6. t. m. petdejansko bajko »Snegulčica« in enodejansko »Čarobni dežnik«. Dve predstavi: prva ob 3. in druga ob pol 6. uri popoldne.

Lj Iz gledališke pisarne. Zavoljo bolezni gospe Šaričeve se predstava »Bajka o volku« v soboto in nedeljo ne more vršiti. Red B dobi v soboto mesto »Bajke« Finžgarjevo izvir. delo »Razvalina življenja«. V nedeljo se vprizori »Golgota« za izven. Premijera »Bajke« bo v sredo, 9. t. m. Vloga Vilme bo igrala gđc. Wintrova.

Lj Mestna zastavljavnica ima tomesečno dražbo v četrtek 10. t. m. ob 3. uri popoldne.

Lj Tatvina v plesni šoli. Notico pod tem naslovom v »Slovencu« št. 49 popravljamo v toliko, da se tatvina ni izvršila v plesni šoli, ampak v garderobi, katera pa nima stika s plesno šolo. Tatvino je izvršila oseba, ki ni član plesne šole in je bila takoj aretirana.

Lj Posnemana vredno. Društvu »Dobrodelnost« je nakazala Kolinska tovarna 1500 kron podpore; rodbina Matije Kumpova mesto venca na grob Al. Zaplotnika 200 K; ravno tako več neimenovanih oseb, katerim se vsem društvu iskreno zahvaljuje.

Lj Stanovanjsko vprašanje — uradništva. Vsi državni nameščenci, kateri imajo pravico do družinskega stanovanja v Ljubljani, in dosedaj še niso dobili istega nakaznega, se vabijo, da to naznanijo na naslov: Inž. Matevž Kolarič, stavbeni svetnik, Ljubljana, Pošto in brzojavno ravnatelstvo (tehnični oddelk).

Najnovejša poročila.

SEJA USTAVNEGA ODBORA.

Vladno sredstvo: Glasovanje se odgodi. **Belgrad, 4. marca.** (Izvirno.) Sejo ustavnega odbora je otvoril predsednik dr. Ninčič ob 9. uri. Poročilo ožjega odbora je prebral dr. Pavičič. Dr. Ninčič predlaga, naj se razprava vrši na podlagi tega poročila. Na vrsto je prišel člen 45. Komunist Sima Marković predlaga, da se v volivni red vstavi proporcionalni sistem. Predolga mu je postavna doba parlamenta, zato predlaga 3 leta. Poslanec Jure Demetrovič predlaga, naj se ta člen odloži, dokler se ne doseže sporazum med strankami. Sprejeto.

Nato pride čl. 46. Socialist Divac obsoja, da vojaki ne dobe volivne pravice. Komunist Sima Marković predlaga, naj se volivna pravica da vojakom, častnikom in orožnikom, kakor tudi vsem ženam. Posl. Sušnik naglašja, da vladni načrt ne daje nobene garancije za žensko voliv. pravico. V današnji dobi ni nobenih zaprek za to. Jugoslovanski klub stoji na stališču krščanskega solidarizma. Pri ženski volivni pravici se moramo vprašati samo, če je socialno koristna in socialno pravična. — **Govornik dokazuje, da je oboje.** — Posl.

dr. Šimrak ugotavlja, da so žensko volivno pravico uvedle vse moderne države. Za časa vojske je žena dokazala, da zasluži to pravico. Govornik omenja občin. volivni red za Slovenijo, kjer je sedanja vlada odvzela ženam volivno pravico. Vlada je s tem desavoirala in kompromitirala regenta, ki je s svojim podpisom zajamčil žensko volivno pravico. Ljudstvo se vprašuje, kako morejo biti veljavne naredbe, če jih vlada samovoljno razveljavlja, čeprav nosijo regentov podpis. Radikalec Žarko Miladinović pravi, da v našem narodu to vprašanje še ni zrelo. Vpraša, kaj bi bilo, če bi moč volil z eno stranko, žena pa z drugo. Pri glasovanju je bil sprejet člen, ki se glasi: Volilno pravico ima vsak državljan, ki je dovršil 21. leto. Častniki, vojaki pod zastavo, ne morejo voliti. Z zakonom se bo rešila ženska volivna pravica.

Nato so prišli k členu 47. o pasivni volivni pravici uradnikov. Poslanec Radonič predlaga, naj se v besedilo vstavi, da se uradnikom pridržijo vse pravice razen napredovanja. Govorila sta na to dr. Vošnjak in Kurbegović. Dr. Dulibič ostro kritizira ta vladni načrt in zahteva za uradnike popolno enakopravnost glede pasivne volivne pravice. Sklepanje o tem členu je odloženo, ker je predsednik dr. Ninčič videl, da je večina odbora za predloge opozicije. Pri členu 48. zahteva dr. Dulibič, da se uvrsti stavek, da cenzura ne more zapleniti govorov poslancev v parlamentu in v odborih. Minister Trifković predlaga, naj se to vprašanje reši z zakonom o tisku. Sprejeto. Pri členu 49. je dr. Pavičič predlagal, naj se uvrsti, da parlament za časa vojne stalno zbora. Pri glasovanju o tem predlogu je prišlo do značilnega incidenta. Pavičičev predlog je bil sprejet. Za vlado so glasovali samo trije člani odbora. Ko je dr. Ninčič to videl, je odredil novo glasovanje, vsled česar je prišlo do burnih prizorov, tako da se je morala seja prekiniti.

POGAJANJA Z MUSLIMANI RAZBITA.

Belgrad, 4. marca. (Izvir.) V seji ministrskega sveta je dovršena razprava o muslimanskih predlogih za vstop v vlado. Vlada predlogov ni sprejela.

PORAZ SAMOSTOJNEGA DR. VOŠNJAKA.

Belgrad, 4. marca. (Izvir.) Separatna akcija slovenskega samostojnega poslanca dr. Vošnjaka, katerega podpirata poleg poslanca Pucija samo še dva samostojna poslanca, je padla v vodo. Zemljoradniški klub je obsodil postopanje dr. Vošnjaka v ustavnem odboru in sedaj dr. Vošnjaku ne preostaja drugega, kot da izstopi iz zemljoradniškega kluba. Vstopil bo najbrže v demokratski klub.

POGAJANJA MED DEMOKRATI IN ZEMLJORADNIKI BREZUSPEŠNA.

Belgrad, 4. marca. (Izvir.) Danes se je poslanec Avramović pogajal z demokratskim klubom o socialno-ekonomskih vprašanjih. Pogajanja so bila brezuspešna in so se morala prekiniti. Zediniti se niso mogli niti v načelnih vprašanjih.

KONFERENCA DALMATINSKIH ŠKOFOV.

LDU Split, 4. marca. (ZNU) Včeraj popoldne se je tukaj pričela škofovska konferenca, ki se je bavila z ureditvijo hierarhijskih vprašanj in semenišča, in sicer v zvezi s posledicami rapalske pogodbe.

ZA PREHRANO PRIMORJA.

LDU Belgrad, 4. marca. (ZNU) Včerajšnji ministrski svet je votiral vsoto sedmih milijonov kron za prehrano Sušaka in Primorja.

NOVA ŠKOFLJA NA SLOVAŠKEM.

Praga, 4. marca. (Izvirno) Slovaški listi javljajo, da bo v Pirnavi ustanovljena nova škofija. Papežev nuncij je poklical kašavskega škofa dr. Fischerja k sebi in mu javil, da bi bile potrebne nekatere izpremembe osebja v njegovi škofiji.

ČEŠKO-AVSTRIJSKA TRGOVSKA POGAJANJA.

Praga, 4. marca. (Izvirno) Avstrijski trgovski minister dr. Heinl je obiskal češkega trgovskega ministra dr. Hotovca in z njim konferiral glede trgovske pogodbe. Razgovor je bil programatičen, ker bo podrobnosti ugotovila posebna komisija.

10 TISOČ KOVINARSKIH DELAVCEV V PASIVNI RESISTENCI.

Praga, 4. marca. (Izvirno) Ker se ni ugodilo njihovim zahtevam, je 10 tisoč kovinskih delavcev v raznih okrajih pričelo s pasivno resistenco.

DEMISIJA ČEŠKEGA MINISTRA DR. ENGLIŠA.

Praga, 4. marca. (Izv.) Minister dr. Engliš je danes podal svojo demisijo. Ministrski predsednik dr. Černy si je pridržal tozadevno dvodnevni rok za odločitev.

SPOMENICA PREDSEDNIKA HARDINGA.

LDU Washington, 4. marca. (Dun. KU) Predsednik Harding je ob nastopu predsedniškega mesta izdal spomenico na ameriški narod, kjer uvodoma poudarja, da je pri vseh škodah, ki jih je zapustila velika vojna, Amerika ostala nedotaknjena in v posesti svoje civilizacije. Svoboda v mejah

zakona in civilizacije sta nerazdružljivi. Pokazalo se je, da je najboljša jamstvo za to vladni sistem, ki so ga ustvarili očetje sedanjih Amerikancev. Materialni in duševni napredek naše republike, veli spomenica dalje, dokazuje modrost podedovane politike nevmešavanja v zadeve drugih držav. V zaupanju na našo sposobnost, določiti si sami svojo usodo, se nečemo udeleževati pri ustvarjanju usode drugih narodov. Nečemo prevzeti nobene odgovornosti kot one, ki jo nam predpisujeta naša vest in naša sodba v posameznih primerih. Naše oči ne bodo nikoli prezrle razvijajočega se ogroževanja, nikoli ne bodo naša ušesa preslišala klic civilizacije. Slišali bomo klic človeškega srca po dobrem sosedstvu, bratstvu in sodelovanju. Gojili bomo prijateljstvo in ne sovraštvo. Toda Amerika, naša Amerika, ki je zgrajena na podlagi, ki so jo ustvarili naši očetje, ne more biti član stalnih vojaških zvez. Ne moremo prevzeti političnih dolžnosti in gospodarskih obveznosti, ki bi naše odločitve podvrgele drugi avtoriteti kot naši. Prepričan sem, da naš narod tega ne bo napačno razumel in da svet tega ne bo napačno tolmačil. Ne nameravamo zapreti stez, ki vodijo do tesnih odnosov. Gojiti hočemo medsebojni sporazum. Doprinesiti hočemo k temu, da se bodo priprave za napadalne vojne osvojele, da bodo vlade in narodi, ki se bodo pripravljali na vojno, morali dokazati pravice svoje stvari, ali pa veljati pred svetom malih in velikih za zločince. Doprinesiti hočemo k temu, da se najde pot, ki pelje k razorožitvi in olajša izdatke za vojsko in mornarico. Sprejeti hočemo predloge, ki peljejo k miru in k poravnavi po razsodiščih. Z veseljem bomo pomagali vsakemu napredku, ki stremi za tem, omiliti zakone mednarodnih odnosov. Pomagati hočemo ustanoviti svetovno razsodišče, ki bo odločalo o onih vprašanjih, ki jih bodo predložili narodi. Z veseljem smo pripravljeni, iskati načrte, ki bodo določili novo naziranje o pravici in pravičnosti in ustvarili sovraštvo proti vojni. Toda vse to se mora izvršiti v okviru naše nacionalne suverenitete.

TISKARSKA STAVKA NA MAŽARSKEM KONČANA.

LDU Budimpešta, 4. marca. (MKU) Stavci so se davi zopet vrnili na delo.

UPORI V RUSIJI.

LDU Dunaj, 4. marca. (Dun. KU) Kakor javljajo listi iz Berlina, veli brzajavka lista »Lokalanzeiger« iz Londona, da se po poročilih, došlih preko Helsingforsa, čim dalje bolj širi protiboljševiški upor v Rusiji.

Prosveta.

pr Zadnje gostovanje Hudožestvenega teatra. Tretjič in najbrž tudi zadnjič so nas obiskali moskovski hudožestveniki 1. in 2. marca. Literarni večer 1. marca je povečini prinesel iste komade ki smo jih videli že pri prvem posetu, insecirane povesti Čehova, Maupassanta in Londona, skoro že sama virtuoznost, če ne upade v hudo grotesko, kakor sta ravno komada: »Pozabile« in »Klurgijac«. Kdor jih je videl drugič, mu je prolog iz Anatheme Anirejeva in monolog iz Ibsenovega Branda, oboje govorjeno po g. Kačalovu, zapustil neprimerno globlji vtis. Take besede ostanejo pri tebi in te čisto zbude. — Pričakovanje, ki smo ga gojili do hudožestvenikov, je pač težilo na vprizoritvi Gorkge »Na dnuc, žal, da da ga gledališka uprava ni oskrbela za oba večera Ta večer je bil zanimiv že radigate, ker se ga držl dobršen kos avtentičnosti: Gorkij sam je svoj čas ustvarjal s hudožestveniki zunanje lice svojim bosjakom. — Dometi te ljudi Gorkge, ki čepe v nižinah življenja, je pač težje, kot kratkoma z meščansko gesto udariti po njih in njihovem stvaritelju. Ključ do notranjosti teh ljudi sicer pelje preko Nietzscheja in je tedaj vsa patetičnost izgubljenih eksistenc bolj filozofsko zanešen govor, a delo samo je vredno še večje pozornosti radi tega, ker z združenim Nietzschejem in Gorkim odpremo eno ključavnico do Iv. Cankarja (Na klancu, Peter Novljan, Jakob Nesreča, Lepa Vida i. dr.). Ne zadostuje nam tu logika vsakdanjega življenja in poudarjanje civilizatoričnih nujnosti, prodrati nam je do labirinta izgubljenega življenja, ki ni nikoli popolnoma pooptano. Če razumemo ljudi, ki jim je bila usoda krivična v toliko, da jim je vrgla v naročje nezaluzeno blagostanje, smo dolžni poprašati po mislih tudi bosjake, ki jim je bilo življenje dosledno hudobno in jih je teplo do smrti. Lažje je reči mogotcu, da je nadčlovek, kot ohraniti bosjaka pri veri, da je še človek. Zato je Gorki »Na dnuc nasproti vsem kastam zvrstni ljudi pravičnejše kot jih more zvrstni smrti: od razcapanega barona, ki je prišel po strmi lestvici na dno, do uboge ključavničarjeve žene Ane, ki pred smrtjo izjavi: »Tepež, žalivce, nič drugega nisem videla... Ne spominjam se, da bi bila kdaj sili.« Tu so pobrateni vsi, a na vsakem je še dih individualnosti, skrečen do pojma: bitje. V teh ljudeh vzbuditi zavest človečanstva, jih dvigniti iz miljeja, ki jih vse vprek pogublja, poizkušati Gorki. Poslje jim romarja Luko. O Kristusu jim govori Luko, varuje jih pred lastno resnico in jih hoče rešiti. Kaj je koncem koncev v Luki? Najabstraknejši princip vsega dobrega, antipod zlemu duhu, sovražnik Mefistu, ki z dobrotami ugonablja dušo — Luka duše z dobro besedo oživlja. Zato je pa njegovo boteenje treba izluščiti iz vsakega slučajja posebej. Vsem govori, vsakemu drugače in — za vse naj velja! Zato ne more biti drugega kot zadnja poteza pozitivnosti, ki naj še ohrani človeka in ga reši. Umirajočo Ano tolaži z mirom onkraj groba, baronu svetuje laskanje, Nataši verjame v čisto ljubezen, vse hoče razumeti, le enega ne: gospodarja Kostiljonova, ki živi od teh ljudi, noče razumeti, najbolj pa mu je pri sreč nlađi tat Vaska Pepelov. Hipno ga dvigne, pripoveduje mu o pravični zemlji in Vaska vzklikne: »Lepše je treba živeti, tako, da bi lahko samega sebe spoštoval.« Spoštovati se mora človek... Da bi ti pomagal naš Gospod Jezus Kristus! Luka je videl, da te ljudi ugonablja milje. Vse ljudi, ki imajo individualno usodo za seboj in pred seboj enako grozo usodnega miljeja, in čistično drug drugega okužu-

jejo, da ni pomoči nikomur, kdor se je udal zlu — te ljudi je treba zopet individualizirati v dobrem, poiskati v njih zadnjo pojočo struno. Luka je to storil in šel. Trenotno jih je dvignil in jim pokazal pot do človečanstva, pripeljal jih do prve volje: »Kdor išče, ta najde, kdor uporno hoče, najde!« Luka je šel — tu pa usoda miljeja zadivja v orgijah: zgrabi Vaska Pepela, da ubije Kostiljonova, Akter pa se obesi v obupu nad samim seboj, ker je zopet padel v pijačo. Satin nadaljuje Lukovo poslanstvo, a on je demon, zato je njegova pot dosledna v zanikanju. Luka je oznanjal lepo laž, ki ohranjuje nevarnega bolnika: »Brez vzroka se tudi mozoček na glavi ne napravi« — a drugemu govori o Bogu: »Če verjameš — in če ne verjameš — ga ni. Kar veruješ to je.« — Satinu pa je Lukovo hipno zdravilo dogma, ki je najhujše zanikanje: »Resnica je — Bog svobodnega človeka. Samo človek je, vse drugo je le delo njegovih rok in njegovih možganov.« Satinu ni, da dvigne človeka, demon hote Boga v sebi, zato proglasi človeka Boga, Človeku ni treba delati — človek je višje od siliti. Po Luku ostane le še milje človeka-Boga in človek obleži z vsem svojim božanstvom na dnu. Sodim, da je Gorkgega človek Luka, in Satin le drama človeka, ki pelje iz dna do razpada. — Vprizoritev hudožestvenikov se je odlikovala po hudih, a ne usiljivih poantah, ni bila živa slika, ampak grozna »pridiga iz globin življenja.« Hvaležni moramo biti srečni priliki, da smo videli večere hudožestvenikov, ki niso zapustili utisa od danes na jutri, ampak za čas in prihodnost. Umetnikom želimo srečno pot po nadaljnjih gostovanjih in skorajšnje vrnitve v domovino.

Fr. K.
pr. Alois Jirásek: Filozofska historija. Ta roman znanega češkega pisatelja je izšel kot prvi zvezek »Knjižnice Čehoslovvačkih pisara«. Prevel ga je Jidra Procházka. Izdaja J. Herejk v Zagrebu.

Dijaški vestnik.

d Katoliškim akademikom. Prihodnji teden priredi akademska kongregacija duhovne vaje za vse katoliške akademike. Govori bodo vsak večer ob 8. uri v marijaniški kapelici. Pričetek v ponedeljek, sklep v nedeljo zjutraj. Vsi tovariši najvljudneje vabljani!

d Pevci akad. kongregacije imajo v nedeljo ob 11. uri dopoldne pevsko vajo v lokalu »Danice«. Polnoštevilno!

Turistika in sport.

Izlet v Logatec in nazaj priredi v nedeljo, dne 6. t. m. klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija«. Odhod ob 9. uri zjutraj izpred klubovega lokala, restavracija Novi svet. Vabljeni so vsi kolesarji in motociklisti. (K)

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Zagreb, 4. marca. (ZNU) Devize: Berlin 235—236, Italija 539—540, London 575—578, Newyork (kabel) 147.50—148.50, Newyork (ček) 145.75—147, Pariz (ček) 1055—1060, Praga 186.25—186.50, Švica 2450, Dunaj 20.35—20.40. Valute: Dolarji 144.75—145.25, avstrijske krone 0—21.25, bolgarski levi 160—0, češkoslovaške krone 175—0, 20 kron v zlatu 490—496, angleški funti 550, francoski franki 1053 do 1055, napoleonondri 491—497, nemške marke 228—232, rumunski leji 194—197, italijanske lire 527—531.

Berlin, 4. marca. (Izvirno.) Zadnje dni je stala borza pod vtisom londonske konference in je z ozirom na negotovost glede uspeha nemških protipredlogov vladala depresija. Gibanje in kupčija se je v splošnem gibala v spekulativnem smislu.

Dunaj, 4. marca. (Izv.) Zaključki pariške konference in izjave dr. Mayerja glede oddaje zlata so vplivale na potek borze. Napetost, ki je vladala prejšnje dni, je ponehala in so tudi kurzi precej padli ali pa se le malo dvignili. — Vodstvo borze je sklenilo, da bo borza odslej vsako sredo zaprta.

g Predpis o protokoliranju firm. Kdor je po določilih trgovinskega zakonika trgovec, je dolžan, da protokolira svojo firmo, ako plača po postavnih predpisih določeno vsoto pridobnine brez doklad. Za mesta od 10.000 do 100.000 prebivalcev je po ces. naredbi iz leta 1898. merodajen znesek K 80. V krajih, ki imajo manj prebivalcev kot 10.000, je odločilen znesek K 50.— Ker je občna pridobnina po finančnem zakonu za leto 1920-21 zvišana na štirikratni znesek ter je vračeta plačati še državnim pribitek v višini 170, odnosno 180 odstotkov, sta zneska 50 in 80 K v današnjih pridobitnih, davčnih in denarnih razmerah odločno prenizka za naše razmere. Dolžnost protokoliranja firme bi sicer zadelo osebe, katerih tako po njih strokovni izobrazbi kakor po obsegu njihovega obratovanja ne gre siliti, da postanejo protokolirani trgovci. S tem vprašanjem so se pretekli četrtek pečali zastopniki industrijalnih, trgovskih in obrtnih organizacij na posvetovanju, ki ga je sklicala trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani. Vsaed soglasnega sklepa teh zastopnikov je trgovska in obrtna zbornica za prosila poverjeništvu za pravosodje, da, vpoštevačjo povišanje pridobnine, izpremeni veljavne določbe za protokoliranje firm ter zviša merodajne zneske.

g Izprememba spričeval o izvoru. Carinski svet je na seji dne 8. februarja določil, da se ukine dosedanja odredba razpisa C. br. 2445 z dne 25. aprila 1919, ki se je glasil, da morajo potrdila o izvoru blaga iz neutralnih držav obsegati razen splošnih podatkov tudi klausule, da so proizvod kapitala in dela dotične države, iz katere blago izvira, in da upravljajo podjetja, v katerih so bila izdelana, lastni državljani.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsa-kovrstne bolezni se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolezni in utrjujejo telo masaže s Fellerjevim pravim Elza-fluidom! 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 42 kron. Državna tošarina posebej.

Potrebovali bi odvajaloče, zločede okrep-jujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic! 6 škatlic 18 kron. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller. Stubica donja, Elsatrg št. 134, Hrvatska, F.

Schicht

Zopet je tukaj,
tekmo desetletij v vsakem gospodinjstvu kol neobhodno potrebno izkazano, pravo
„Schichtovo milo“
z znamko „Jelen“.

Odlikovano vsled svoje dobre kakovosti in popolne čistosti, ter najbolj izdatno pri pranju.
Milo z „JELENOM“ dobiva se v znani predvojni kakovosti danes v naslednjih velikostih:
1/4 kg komadi, 2-delni. 1/2 kg komadi, 4-delni.

Zastopstvo za Slovenijo ima tvrdka J. Globečnik in drug v Ljubljani.

Schicht

KUJIRJI IN OBROKE
harmoniji, vto in vso glasbene potrebnosti. S rane na desno in drebno
Milica Hrennik,
bivši učitelj Glasbene Muzice,
Kongresni trg št. 15, Ljubljana.

Kuharica dobro izvešana, srednjih let
išče mesta gospodinjice h
kakemu boljšemu st. rejemu samemu
gospodu. Naslov pove uprava tega lista
pod št. 756.

Blagajna št. 0. tvrdke Wiese. Dunaj, se
proja. Dops. „Siga“ na p. o. o.
ogaja 766. na upravnistvo „Slovenca“.

Samki in klonki vsake vrste se
sprejemajo v
snoženje in predevojanje. — Bril.
Resljeva c. 22, I. n. dstr. 760

Dama išče dobro hrano ako mogote
sobi in postrežbo ter vsa nekaj družabne
zastombe pri finejši rodbini. Ponudbe na
upravo „Slovenca“ pod št. 715.

Hrano s stanovanjem išče uradnik za
tako ali po-
z. e. Ponudbe na upravo lista pod št. 781
„Hra“ a“.

V urarski obrli bi se rad zpopolnil v
dobi enega leta 18 letni
mlade č pri kakem uraru v večjem trgu.
Ceni, ponudbe pod „uraru“ na pošto Me-
dija — Izlake. 817

2 trgovska vajenca čvrsta, ne pod
15 let stara, s
pr merno solsko izobrazbo, posten h sta-
rišev, se sprejmeta takoj v več o trgovino
mešnega blaga. Kje pove uprava lista
pod št. 776.

Najstareša peskarska in ličarska
delavnica
slovenska **IVAN BRICELJ**, Dunajska
cesta 16 se priprča. —
izvršitev točna, cene zmerne.

Poljedelske stroje vseh vrst, kakor:
sadne, mline, trljere, stroje za lučenje
koruze, repo- in krmoreznice, črepalnice,
peči, decimalne tehtnice, pluge, brane in
druge stroje dobavlja takoj Stanislav
Schmid, Strass, Simk.

Že ezniški po uradnik, vdovec s tre-
mi otroci, išče žensko v starosti
od 30 do 45 let v svrhu ženitve. Najraje
vdovo brez otrok z urejenim gospodini-
stvom, da bi se k njej preseil. Ponudbe
se prosijo na upravo lista pod št. 809
„Zezničar“.

Išče učenec za večjo trgovino
se učenec s specerijskim
blagom na Gorenjskem. — Po udbe pod
F. D. 192/693 na upravo tega lista.

Išče se ravno pomočnica
iz ena gospica
popolnoma izvešana m. nufaktorne in ga-
lanterijske trgovine (tudi v speceriji izvežo-
vane imajo prednost) za večjo trgovino
na Gorenjskem. Vstop 1. aprila. Ponudbe
pod D. B. 192/693 na upravo tega lista.

Stare kovine
(baker, medenino, cink i. t. d.
kupi e trgovina z železino
BREZIK & FRITSCH, LJUBLJANA
Cankarjevo naorežje št. 1

Proda se večja
enonadstropna hiša

z večjimi lokali, pripravnimi za trgovino,
industrijo ali za kakor drugo obrt, z manj-
šim gos. odarskim poslopjem in 9 orali
zemljišča, nahajajoča se v industrijskem
kraj Gorenjske. Proda se tudi hiša brez
posetva. Naslov pove pod „K. 55.000“
na upravnistvo „Slovenca“ 810

lv. Jax in sin
Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji
in stroji za pletenje.
Izborna kon-
strukcijska ele-
gantna izvrši-
tev iz tovarne
v Lincu, Usta-
novljeni 1867.
Vezenje poučuje brezplačno.
Psalni stroji „H. JER“
Geniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovarn:
Birkopp, Styria, Wafflernd.

Cerkvena okna
umetniško izvršena izdeluje
atele za umetno slikarstvo

OTMAR VAČKAR, BRNO
Francoska ulica št. 13 (prej E. Skarda)
Proračuni in načrti na zahtevo brezplačno

Prodaja drv.
Priporoča se zaloga sekanih, žganin in
meterskih drv. Vsaka količina se dostav-
lja na dom. Pr poroča se tudi vsaka dru-
ga prevoznja. — Ivana Treo, Cesta na
na Gorenjsko železnico 6.

Arhitekt in mestni stavbenik
VILJEM TREO
Ljubljana, Gosposvetska c. 10
Telefon interurb št. 103. Ustanovljen
l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh
vrst ter izvršuje načrte in proračune

Stavbene
potrebščine:
Portlandcement, zidno in strešno
opeko, cementne strešnike, ce-
mentno-azbestni škrlji (eternit),
cementne cevi, drenažne cevi,
apno, Watproof (cerezit), asfalt,
izolirne plošče, lesni cement,
pristno strešno lepilno št. 80,
100 in 120, strešni lak, katran,
karbolijne, gips i. t. d. dobavlja
Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Arhitekt, podizatelj, stenice, zgradbe
in vsa golazen mora pogledati, ako poročate
moja naučijo prazniti in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljskim mlinom K 10 za
podizanje in mliči K 12, za čiščenje posebn
močna vrsta K 20; tiskura za stenice K 13;
univerzalne močje K 19, prasek proti me-
dici K 10 in 20, mazilo proti ošm pri ljudem
K 5-12, mazilo za nati pri živalih K 12; pra-
sek za uli v obliki in cerila K 10 in 20, tisk-
tura proti mrozu na sadju in zelenjavi;
tincev rastlin K 19. Prasek proti mravljam
K 10 — Pošila po po vzetu. Zavezo na eksport
M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem ori večjem odjemu povnat.

Mestni stavbenik
IVAN BRICELJ
Ljubljana, Slomškova 19
Telefon 527

prevzema zgradbe vseh
vrst ter izvršuje načrte
in proračune.

Marmorni oltar skoraj nov se proda.
Naslov pove uprava
Ista pod št. 784.

Millioni narodnog bogatstva propadaju gubitkom
ovaca, koza i goveda od bolesti Melija.
Sve Melijeve ovce biće spašene upotrebom

„DISTOLA“
Isti se može dobiti samo preko apoteke na utvrđene cene. —
Svaki može dobiti besplatne uputstva o lečenju Distolom
od „ISIS“, drogerija na veliko, Beograd, Lovčanska 11.

BRATA EBERL
staroznana črkoslikarska in pleskarska delavnica
LJUBLJANA, Igriška ulica št. 6.

Policijska direkcija za Bosnu i Hercegovinu.
Broj 5946/21. Sarajevo, dne 17. februara 1921.

Natječaj.
Policijskoj direkciji u Sarajevu potreba je veći broj
stražara i policijskih agenata.
Za ovu službu dolaze u obzir lica, koja su podanici
Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, fizički potpuno sposobna,
te razpolazu nužnom spremom.
Uvjeti za stražare su slijedeći:
1. Da su navršili 24. ne prekoračili 36. godinu, da su od-
služili svoj rok u kadru, te niso oženjeni.
2. Da nisu sudski kažnjeni, te da su bili besprikornog
moralnog i političkog ponašanja.
3. Da umiju dobro čitati i pisati latinicom i cirilicom,
te da su svršili barem cijelu osnovnu školu.
Prednost za stražarsku službu imaju ona lica, koja su u
vojsci imala čin podoficira, ili koja se iskažu boljom školskom
spremom.
Uvjeti za agente isti, što i za stražare.
Za neposredno stupanje u agentsku službu potrebno je
barem 4 razreda koje srednje škole.
Prednost imaju i ovdje ista lica, koja su navedena kod
stražara, nadalje oni koji vladaju pot. uno jednim ili više
stranih jezika ili koji su bili u sličnoj službi najmanje kroz
godinu dana.
Svojom rukom u oba pisma napisane molbe sa slijedećim
prilozima (sve prema propisu biljevano) Krštenicu ili rodni
list, domovnicu, školske svjedodžbe i vojničke dokumente, u
originalu treba poslati ili lično predati najdalje do konca
marta o. g. policijskoj direkciji.
Mjesečna beriva leđ čnih polic. stražara:
najmanje 1763 K 33 h; najviše 1880 K.
Isti imaju u naravi stan kao i odoru i obuću.
Mjesečna beriva leđičnih policijskog agenata:
najmanje 1896 K 66 h; najviše 2096 K 66 h.
Policijski direktor:
Zegarac v. r.

Sveže telečje meso
od 50 telet po 20—22 K za kg
se bo prodajalo danes v soboto 5. t. m. po-
poldne v Solskem drevoredu na Predovičevi,
Smoljanovi in Krašovčevi stojnici.

Knjigovodja
prvovrstna samostojna moč ter 2 pisarniške pomožne moči za
večje trgovsko podjetje se sprejme. — Plača in nastop po do-
govoru. — Ponudbe se prosijo na upravo lista pod št. 4000/770.

Cigaretni papir RIZ ABADIE „PATENT“
karton 100 zavočkov (ne 60) za K 145.— pošilja dokler zaloga
LEOPOLD KNEZ, Krško ob Savi.

Fran Ravnikar
mestni tesarski mojster
LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 25.
Telefon št. 415. Pošino-čkovni račun 11.428.

prevzema po dan h, kakor tudi lastnih na rtilh zgradbo mostov, jezov,
hiš, vil ter razne gos. odarske in industrijske stavbe, stolpne strehe,
kupole in cerkvene ostre ja, balkone, vrane utice, verande ter razna
druga vrt in arhitektonična dela.
Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaze, vratu,
okna i. t. d.
Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje pa-
tentirane nosi ce za večje proste razpette od 12—50 m.
Parna žaga in strojne delavnice.

Mestni stavbenik
IVAN BRICELJ
Ljubljana, Slomškova 19
Telefon 527

prevzema zgradbe vseh
vrst ter izvršuje načrte
in proračune.

Prvovrstne
Pfaff šivalne stroje
za šivanje, krojače in čevljarje z večletno
garancijo ter pos. mezne dele, igle, oltje, itd.
za vsakovrstne šivalne stroje priporoča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Naznanilo. Preč, duhovščini, vsem zavodom in drugemu slav. občinstvu
naznanjam, da se vsa pleskarska dela izvršujem le s
pravimi predvojnimi barvami
ter se uljudno priporočam
TOBE MALGAI, stavbeni, pohištvani pleskar in ličar
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 6.

Jos. Stopar
manufakturna trgovina
Ljubljana, Dunajska cesta št. 5.
se priporoča.

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in
druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.

Ne kupujte importiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje. — Vsaka gospodinja mora dandanes štediti, zato naj rabi samo

Zlatorog

ZLATOROG-MILO

katero je v kakovosti vsem importiranim milom zjamčeno enakovrstno, ako ne boljše.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 7.

Priporočam cigaretni papir

„OLLESCHAU 1801“, ABADIE, ALTESSE, SAMUM“

in stročnice „Abadie, Altesse, Sanetta, Graziosa“, kakor tudi pisemski papir, črnilo, kremo za čevlje „Cipulin, Ilirija in Ju-jevo“, kolomez, pralno in toaletno milo po najnižji ceni. — Solidna postrežba. Razpošilja tudi po pošti.

A. ERKER, Ljubljana Resljeva cesta šte. 20. Sionškova ulica št. 11.

Domača tordka.

Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Na novejši kroji. Točna posrežba.

Velika izbira izgotovljenih obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloga vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje vata za krojače v kosih in na metre.

Išče se srednje velik prostor za skladišče

Prostor mora biti suh in po možnosti svetel, leži pa lahko v kateremkoli delu Ljubljane. Ponudbe na upravo pod št. 729.

V. MARSANO
Telefon št. 226

„TIMEX“

ZAGREB
Nikoličeva ul. 8

Moderne tvorniške naprave
Stroji za vse industrije
Precizno in navadno orodje
Zastopnik prvorazrednih tvornic
Prodajna poslovnica za Jugoslavijo
G. ROT, A. G. WIEN III.

Hidraulične naprave
Motorji vseh vrst
Naprave za mline

Razpis.

Gradbo nove okrajne ceste

in sicer nadaljevanje Prevorje-Sv. Urban odda zanesljivemu podjetniku okrajni odbor Kozje za enkrat samo okroglo 3 km.
Pismene, vsa dela zapodajoče ponudbe z napovedjo pavšalne vsote naj se predložijo do 1. aprila t. l. podpisaniemu okrajnemu odboru.
Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.
Razve, tega je dodati kot vadij se 5%, od zahtevane pavšalne vsote v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih.
Okrajni odbor kozjanski si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponovno razpravo.
Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri Martinu Vrečko v Žegru, pošta Planina, železn. postaja St. Jurij ob južni železnici ali Grobelno.
Podjetniku se proti odškodnini posodi event. prodaja okrog 600 m poljske železnice z dvema vozovoma, 50 novih krampov in 80 novih lopat.

Okrajni odbor v Kozjem.

Trst Amerika

Angleška parobrodna družba

Cunard-Line

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d. v Zagrebu. — Odprava potnikov I. II. in III. razreda preko TRSTA in CHERBOURG-a v NEW-YORK. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Zagreb, Vrhovčeva ulica št. 15.

Največja zaloga

klavirjev in pianinov v Ljubljani.

Tvrška J. DOLENC, Ljubljana, Hliserjeva ulica šte. 5, priporoča za nakup najboljših instrumente izvrstnih tovarov po najsolidnejših nizkih cenah.

Naročate „Slovencu“

JULIO MEINL

D. D.

KAVA

ČAJ

KAKAO

Centrala: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB: Duga ulica 6.

LJUBLJANA: Aleksandrova cesta 1.

MARIBOR: Gosposka ulica 7.

PEČUH: Kraljevska ulica 19.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinejših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu

pošte in železniška postaja Domžle pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvrdka Kovačević i Tršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema v sredo in soboto.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

UZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z. o. i.

preje Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19.

Poleg nunske cerkve

obrestuje

hranilne vloge po 4%

vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Benini in invalidni davek plača posojilnica sama.

Vrednost vlog je zjamčena v popolnoma vernih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadrage v znesku 600.000 K ter člani z jamsliveno glavnico z 3.000.000 K daje

posojila na osebni kredit, proti knjižbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti z. znanbi na službene prejemke i. t. d.

Prodaja srečke

državne razredne loterije.

Pojasnila in prospekti brezplačno!

Zahtevajte cenik zastoj in poštnine prost.

H. Suttner

Ljubljana 3,

Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

VINO

najboljše vrste samo pri tvrdki

Tomasović i Visković

ZAGREB, Palmotičeva ulica 22.

Zahtevajte specijalne ponudbe posebno za dalmatinsko, ba-natsko, sremsko in vilanjsko vino.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 4.

Ljubljana, meseca marca 1921.

Vabilo na podpisovanje delnic.

II. emisija delnic.

Upoštevaloj ugoden razvoj Obrtne banke v Ljubljani, stalno naraščanje vlog in kreditov ter potrebo po lastnih sredstvih, sklenil je upravni svet Obrtne banke v Ljubljani glasom sklepa izrednega običnega zbora z dne 12. februarja 1921 provesti zvišanje delniške glavnice od K 2.000.000 na **K 5.000.000**

z izdajo novih 15.000 delnic po nominalu K 200— s pravico do čistega dobička v letu 1921 pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem pripade opcijska pravica in sicer na vsako staro delnico po ena nova delnica po kurzu 200— pri-tevši za stroške in obresti 40 K za komad. Začasno potrdilo delnic I. emisije se ima pri podpisovanju predložiti. — 2. Ostalih 5.000 delnic je na razpolago delničarjem oziroma novim subskribentom po tečaju 220 K pri-tevši 40 K za obresti in stroške za vsako delnico. — 3. Podpisovanje delnic traja od 1. marca do 31. marca 1921. Delničarji, ki v tem roku ne izvrše pravice opcije, izgube to pravico. Istočasno s podpisovanjem delnic je treba tudi polno vplačati odpadajoči znesek. — 4. Kurzni dobiček, ki nastane iz izdaje novih delnic, se po odbitku vseh stroškov obresti in pristojbin pripisuje rezervnemu zakladu. — 5. Pravico do repartitije si pridržuje upravni svet in se za nedodeljene delnice vplačani zneski vrnejo s 4% obresti. — 6. Za uspeh te emisije jamči poseben sindikat. — Subskripcijske prijave sprejemajo že sedaj: Obrtna banka v Ljubljani, dalje Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah, ter Prva hrvaška obrtna banka v Zagrebu.

Upravni svet Obrtne banke v Ljubljani.

OBRTNA BANKA v Ljubljani, Kongresni trg 4.

Telefon št. 508.

Štev. poštnege ček. urada SHS 12.051.

izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar najkulantneje.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s

4%

od dne vloge
do dne dviga.